

til de mistet kontakten med konvojen. Blant de deltagende britiske fartøier fremheves den innsats som blev utført både av hangarskip ombygget fra tank- eller handelsskip, nye og gamle destroyere, en tidligere amerikansk destroyer, og et fartøi innkjøpt fra Brazil.

Et britisk handelsskip blev torpedert i Atlanterhavet av tysk ubåt. Mannskapet gikk i båtene, men 10 mann blev i hemmelighet igjen ombord. Da ubåten dukket op, siktede de inn kanonen og gav den en fulltreffertreff under tårnet. Dermed var ubåten ferdig. Hele mannskapet gikk igjen ombord og greide å føre skipet inn til Oporto.

I Russland har det vært forholdsvis rolig på alle frontavsnitt. Spredte artilleridueller har forekommet. Russerne har fortsatt utfoldet aktivitet i luften. Tyske jernbaner er bombet. I en rekke flykamper oppgis de tyske tap langt å overstige de russiske. Den tyske offensiv lar vente på sig. Russerne oppgir de tyske tap i Russland hittil (vasallene inkludert) til 6.400.000 døde og fangne. De tilsvarende russiske tap er 4.200.000. - Det tegner til å bli et godt år for det russiske landbruk i år.

Fysikeren Albert Einstein, som i sin tid måtte forlate Tyskland fordi han var jøde, er blitt ansatt av den amerikanske marine for å drive undersøkelser om sprengstoff. Det har lyktes amerikanske kjemikere å fremstille syntetisk gummi, som er 90 prosent syntetisk. Tyskerne har ikke greid å lage brukbar syntetisk gummi med mere enn 65 prosent ersatz.

Briterne og amerikanerne har tatt initiativet til større kultiveringsarbeider, likesom industrielle nyanlegg i Midtøsten. Det gjelder både Iran og Irak. Fjeller er gjen-nemhullet, elveleier forandret, og ørkenen gjort fruktbare, foruten at veier og kommunikasjoner er anlagt helt gratis for landene.

På en dag meldtes 13 skip senket i Middelhavet, derav 9 av ubåter. Blant disse var et vepnet handelsskip på 7000 tonn, 2 armerte hjelpefartøier, 2 forsyningsskip. På andre skip oppnåddes samtidig torpedo-

treff på andre skip, uten at det endelige resultat kunde iakttas. En britisk ubåt har dessuten senket fiendtlig handelsskip ved Korsika. To middelstore forsyningsskip er bombet i brann.

Under en flykamp i østen blev 23 av 36 japanske fly skutt ned. 48 japanske bombe- og jagerfly angrep Port Darwin i Australia. 22 av flyene blev skutt ned eller alvorlig skadet uten tap for de allierte. Kineserne har ved hjelp av en drivmine senket et japansk troppetransportskip i Yangtseelva. 1000 mann var ombord.

På den siste fotball-landskamp Danmark-Sverige som blev avholdt ved Kjøbenhavn, spillet man programmessig den svenske og den danske fedrelandssang. Men da det var gjort, istemte de 40.000 tilskuere spontant "Ja vi elsker". Denne hyldest til Norge hørtes i radioen også i London, men sendingen blev snart brutt.

Londons radio har rettet en advarsel til franskmenn og hollendere og belgiere om at en kraftigere luftoffensiv er ivente mot industrier i okkuperte land som arbeider for tyskerne. Hollendere som skal sendes på tvangsarbeide til Tyskland, melder sig ikke for myndighetene. Det meldes om en serie branner ved registreringskontorene.

Den hemmelige franske front har via B.B.C. rettet en opfordring til 800.000 franske jernbanearbeidere og funksjonærer. Når signalet lyder og invasjonen begynner, må all jernbanetrafikk stoppe i Frankrike.

Kong Georg av England kom hjem igår.

30 tyske soldater er skutt ved Narvik. De hadde forsøkt å ta sig over til Sverige, men var fanget. Organisation Todt optrer bevæpnet ved Narvik.

Fra poststyret er det sendt et rundskriv til postkontorene med opfordring om i størst mulig utstrekning å erstatte mannlige arbeidskraft med kvinnelige. Om arbeidet er tungt skal ikke tillegges betydning.

Siste: Et kraftig bombeangrep blev i natt rettet mot Bochum-Gelsenkirchen distriktet i Vesttyskland.

Lørdag, 3. juli

1943

Angrepet på Köln er det eneste større angrep, som britiske bombefly har utført i denne uke. Mål i Hamburg er også bombet, likesom jernbanemål m.m. Amerikanske bombefly har rettet et kraftig angrep mot ubåthavna St. Nazaire i Frankrike. På grunn av den britiske bombing er 1000 tyske jagerfly bundet til Ruhr, hvor 30.000 luftvernatterier også er stasjonert. Luftforsvaret av Ruhr med flypersonell, luftvern, hjelpemannskaper, brannmannskaper o.s.v. krever en hel arme av folk. I juni kastet Royal Air Force 50.000 tonn bomber over Tyskland, mens den amerikanske bombekommando i samme tidsrum kastet 3000 tonn.

Britiske Mosquito bombefly har rettet en serie mindre angrep mot Berlin og andre mål i Tyskland uten egne tap. Disse angrep har ikke vært omtalt særskilt i kommunikeene. Tapene som tunge amerikanske bombefly har lidt i angrepene mot mål i Tyskland og tyskokkupert område, innskrenker sig til 6 prosent. Storbritannia alene produserer nu flere fly enn Tyskland.

Den siste uke har bragt meldinger om øket aktivitet av frihetskjemperne i Jugoslavia og Hellas. I Jugoslavia er et viktig veiknutepunkt ved kysten erobret. 8 aksedivisjoner er drevet på flukt i Montenegro. En annen divisjon blev fullstendig opprevet av frihetskjemperne. På grunn av friskarernes aktivitet har aksens overkommando for det område, hvor det kjempes, vært tvunget til å flytte til en by lenger inne i landet. Greske frihetskjemperne har blokkert den viktige jernbanelinje mellom Athen og Saloniki. De har sprengt en rekke jernbanebroer. Grekerne driver dessuten en omfattende kapervirksomhet i Egæerhavet, hvor de oppbringer mindre tyskkontrollerte transportfartøier. De nyttiggjør sig forråd og våpen og setter de erobrede fartøier inn i kaperfarten.

Ifølge siste dagers meldinger er de greske friskarer innlemmet som enheter i den regulære allierte arme, og vil fra nu av operere under den al-

lierte overkommando. Vi gjør oppmerksom på at hermed er en alliert front opprettet på det europeiske fastland. I og med at de greske friskarer går over til å være regulære tropper under den allierte overkommando, har overkommandoen overtatt forpliktelsen til å forsyne og forsterke fronten i Grekenland.

Dette skjer samtidig med at den tyrkiske regjering som den første av de nøytrale regjeringer sender sin ambassadør til den greske regjering i Kairo.

Vi vil betrakte utviklingen på den greske front med spendt interesse.

Bombingen av mål i Italia og på Sardinia og Sicilia fortsetter. Under et tidligere omtalt angrep på Messina som blev utført av 100 flyvende festninger, blev 25 tyske fly skutt ned. Napoli er angrepet. Luftvernet var her kraftigere enn tidligere. 2-tonns bomber blev benyttet. Livorno har vært utsatt for et kraftig angrep. Fulltreffere oppnåddes på skip på havna og på tankanlegg. Av andre mål kan nevnes Palermo og Cagliari likesom fergestedene på Sicilia og det italienske fastland. Aksens flyplasser i Italia, på øiene og i Grekenland er under stadig bombardement. Transportskip ved kystene angripes også av fly.

Kampen om Atlanterhavet viser stadig det samme gunstige resultat. I mai måned blev 30 tyske ubåter med sikkerhet senket. Ingen norske skip er senket i juni. Like gode meldinger foreligger fra de allierte handelsmariner, som bare har hatt små tap. En ny verdifull konvoy har nådd frem til Storbritannia uten tap. Den blev konvoyert av tunge kanadiske fly det første stykke av veien. Derefter overtok jaktplan fra små hangarskip luftbevoktningen midt ute i Atlanterhavet, til konvojen blev mødt av tunge britiske bombefly. Flyene observerte mange ubåter, men ingen av disse greide å trenge sig frem til konvojen. I kamper som

varte i 48 timer, blev 5 ubåter angrepet. 1 ubåt blev senket, 1 sannsynligvis senket, andre antagelig senket. Overlevende fra den ene ubåten blev tatt til fange. Tyske konvoier i Kanalen og ved den nederlandske kyst har hatt større tap. På en dag blev 4 skip skadet, neste dag blev to transportbåter senket, en satt i brann og 3 skadet, slik at de blev liggende stille. Senere rapporteres 1 forsyningskip og 2 eskorteskip skadet i Kanalen.

I U.S.A. er en hurtiggående destroyer, spesielt konstruert for ubåtjakt, sjøsett. Flere av samme type vil følge.

Roosevelt har undertegnet det nye amerikanske flåtebudgett. 27.000 marinefly er bevilget.

Efter økende alliert luftaktivitet har amerikanske og australske styrker gått til en ny offensiv i øigruppene nordfor Australia. Amerikanske styrker har gått i land på nordkysten av New Guinea. Under en almindelig fremrykning har de oppnådd kontakt med de australske tropper. Landgang har også funnet sted i New Georgia. Under samtidige luftkamper blev 123 japanske fly skutt ned mot et amerikansk tap på 25 fly. Nesten halvparten av de amerikanske piloter reddet sig. En rekke småøier øst for New Guinea er okkupert av amerikanerne. - Vi kan betrakte disse operasjoner som det første ledd i den offensiv i øst som Churchill innvarslet i sin tale for den amerikanske kongress.

Kronprins Olav fylte igår 40 år. Under en festlig tilstelning igår kveld, hvor representanter bl. a. fra hær, marine og handelsflåte var tilstede, talte kongen, statsministeren og den norske øverstkommanderende. Efter nogen spøkefulle ord til innledning uttalte kongen sin glede over at kronprinsen siden 9. april i ett og alt hadde vært enig med ham i den linje han hadde fulgt. Statsminister Nygaardsvold bragte sin lykkønsning på regjeringens vegne, og uttalte derefter at det forhåpentlig ikke vilde vare lenge før hele folket kunde bringe kronprinsen sin hyldest. "Det blåser en god vestavinn nettopp nu," sa statsministeren. General Hansteen på krigsmaktens vegne takket kronprin-

sen for hans personlige interesse for krigsmaktens oppgaver, en interesse som gikk utover det som var tradisjonelt for landets kronprins. I et svar gikk kronprinsen tilbake til dengang han som fylt 18 år for første gang deltok i statsråd, og skildret i korte trekk landets utvikling frem til nu. Kronprinsen omtalte tilslutt folkets vilje til selvhøvdelse som det viste i april-dagene 1940, og den evne som utefront og hjemmefront hadde vist til å holde humøret oppe og være høireist og ranke.

Russerne fortsetter sin bombeoffensiv mot jernbaneknutepunkter bak den tyske front. Under et overraskende angrep på Karelen inntok russerne noen finske stillinger. I et mislykket motangrep falt 300 finner. Russiske guerillatroppe har vært virksomme bak de tyske linjer i Ukraine. Tog med forsyninger til tyskerne er avsporet. I alt 31.000 tyskere er drept på 5 måneder.

Administrator i fransk Vestindia, admiral Robert, har henvendt sig til U.S.A. og anmodet om en gjenoptagelse av forhandlingene. Dette innleder det endelige brudd med Vichy. Guvernøren i Fransk Vestafrika, Soisson, som var den som i sin tid gav ordre til skytning på de fri franske og siden på amerikanerne, har inngitt sin avskjedsansøkninng. Dette har antagelig skjedd efter de alliertes og de Gaulles ønske.

Nye avdelinger av kanadiske tropper, deriblant 3 panserregimenter med infanteri, er ankommet til Storbritannia. Kanadisk luftpersonell har også nådd vel frem.

Den norske radioindustri arbeider under høitrykk - for tyskerne. 50.000 apparater er allerede sendt til Tyskland. - Hvor er sabotørene?

En fremstående belgisk quisling er drept. Han hadde på forhånd fått varsel om at dødsdommen over ham var fellet.

B.B.C. gir nå kurser i engelsk for tyskere to ganger daglig. Vi skulde tro at tyskerne tidsnok må lære sig engelsk allikevel.

Allierte styrker under general Eisenhower's overkommando gikk idag tidlig iland på Sicilia. Landsetningen, som var forberedt ved det langvarige luftbombardement, foregikk beskyttet av allierte luft- og sjøstriidskrefter, som bombarderte aksens landbatterier. En regner med at det står 400.000 aksetropper på Sicilia hvorav 300.000 er italienerne. De har gode befestninger og disponerer også over tanks. Som bekjent er Sicilia full av fjell. Mange steder reiser bergveggene sig rett op av havet, mens det andre steder bare er en smal sandstrand foran. Det er enda ikke gjort kjent hvor landgangen har funnet sted, eller hvor mange steder de allierte har gått i land.

Det kraftige luftbombardement av aksens baser på Sicilia, Sardinia og i Italia har fortsatt i ukens løp. På Sicilia nådde det tilslutt en intensitet, som blev sammenlignet med luftangrepene i Tunesia før sluttangrepet på Tunis og Bizerte. Samtidig som angrepene tiltok i intensitet øket også forsvarets innsats. Heftige jagerangrep fant sted mot allierte bombefly, som bombet flyplasser på Sicilia. Under kamper over en flyplass blev således 43 fiendtlige jagere skutt ned mot tapet av 12 allierte fly. Dette tall inngår i en oppgave, hvorefter 89 aksefly blev skutt ned over Sicilia på to dager. Under luftkampene forsøkte tyskerne sig uten hell med en ny taktikk, idet de fra sine jagere prøvde å treffe allierte bombefly med lette bomber.

I Italia viser det sig stadig flere tegn på svakhet og splittelse, og økende opposisjon mot fascistregimet. Hemmelige aviser og flyveblader utkommer og spres blant civilbefolkningen og i de militære forlegninger. De krever avskaffelse såvel av fasciststyret som av kongedømmet, idet det hevdes at kongen har kompromittert sig ved samarbeidet med fascistene. (Det forekommer oss at hele det italienske folk har kompromittert sig på samme måte.) - Tre civile administrasjonschefer i flåtehavna Taranto er avskjediget, sam-

tidig som det meldes om tyskfiendtlige demonstrasjoner blant mannskaper her og i de to andre italienske flåtehavner Spesia og Brindisi.

Det er samtidig kommet frem at det i vinter og i vår fant kamper sted mellom tyskere og italienerne i Russland. Under tilbaketog her hendte det også at tyskerne kastet sårede italienerne ut av ambulansevognene og selv tok dem i besiddelse. I forbitrelse over slik behandling var det mange italienske soldater, som på gjennemreisen gjennom Polen forærte polakker sine uniformer og våpen. Og på lasaretter i Italia har det falt uttalelser fra sårede italienerne om at de bare lengtet efter å bli friske for å ta kampen op mot tyskerne.

For noen dager siden gikk britiske kommandotropper iland på Kreta, hvor de ødela fly og bensindepoter på en flyplass. De trakk sig tilbake uten tap.

Russland. - For fem dager siden begyndte tyskerne en kraftig offensiv på tre sektorer av østfronten, nemlig ved Orel, Kursk og Bjelgorod. Fremgangsmåten de fulgte var den samme som den vi kjenner fra lynkrigens dager. Med en kraftigst mulig innsats av fly og tanks forsøkte de å få istand gjennombrudd på en rekke steder av fronten. På et lite avsnitt satte de således inn over 200 tanks. Men russerne var forberedt. De fulgte den taktikk å slippe tanksene igjennem, men slutte åpningen bak dem og hindre det tyske infanteri i å trenge frem. Derefter blev de tyske tanks tatt under en ødeleggende kryssild. Som stillinger er idag, har tyskerne hatt nogen fremgang i Bjelgorod-avsnittet, mens fronten ved Kursk og Orel er uforandret. På kampenes tre første dager hadde tyskerne et tap på 30.000 mann, 1500 tanks og 600 fly, men efter de siste meldinger er tapet av tanks gått op i 2000, og 900 tyske fly er skutt ned.

Ukens bombing. - Köln er igjen blitt kraftig bombet. Angrepet varte 3/4 time. Til å begynne med var forsvaret kraftig, men avtok meget i styrke. Svære branner opstod. 32 bri-

tiske fly gikk tapt. De viktigste mål var industrianleggene på den andre siden av Rhinen, deriblant fabrikker for dieselmotorer, akkumulatører og batterier. Etter dette er et nytt kraftig bombeangrep utført mot Köln, og et meget kraftig angrep rettet mot det centrale Ruhr med Gelsenkirchen som hovedmål. Ved sistnevnte angrep gikk 10 britiske fly tapt. Nærmere meldinger om resultatene foreligger enda ikke. Foruten dette er jernbane- og andre mål daglig blitt angrepet av britiske og allierte fly såvel i Nordfrankrike som Belgia, Holland og Nordvesttyskland. Miner er også lagt i tyske farvann.

Britiske og kanadiske flyvere har ført et fly med et glidefly på slep over Atlanterhavet. Det er første gang dette har skjedd. Avstanden fra startstedet ved Montreal til Storbritannia er 4800 km. Glideflyet var et amerikanskbygget transportfly, som alt har stått sin prøve under alslags vær. Det medførte 1½ tonn vaksine m.m. bestemt for Russland.

Kongen av Grekenland har i en tale til det greske folk fra Kairo lovet å la avholde almindelige valg 6 måneder etter okkupasjonens opphør. 25. juni blev det generalstreik i Athen, den fjerde på 15 måneder. Demonstrasjoner fant samtidig sted i andre byer. Øket tilstrømning fant sted til friskarene, hvorefter tyskerne, som fryktet for en almindelig opstand, erklærte landet i beleiringstilstand. En motorisert tysk transportkolonne falt i friskarenes hender, idet de ødela veien foran og bak kolonnen.

De jugoslaviske friskarer har greid å bryte igjennem den tyske ring, som hadde sluttet sig om dem i fjellene i Montenegro.

Den britiske krigsproduksjon er større enn den tyske, østerrikske og tsjekkoslaviske tilsammen. 9 av hver 10 kvinner i England i arbeidsdyktig alder har full-time arbeide i rustningsindustrien.

Kriegen tilsjess har vist et enda gunstigere resultat i juni enn i mai.

En ny kontingent amerikanske tropper er ankommet til Storbritannia. Takket være det gode år vil England trenge mindre levnedsmidler fra Amerika, og tonnagen kan derfor benyt-

tes til materiell, våpen og mannskaper.

Den britiske produksjon av ammunisjon er så stor, at en god del arbeidskraft kan overføres til produksjonen av fly og skip.

De amerikanske og britiske nybygninger i mai og juni beløper sig tilsammen til 2 mill. brutto register-tonn.

Ifølge dagens meldinger er de allierte skipstap i juni de laveste siden krigens begynnelse.

Fem provinshøveder i Italia er avskjediget.

Den schweiziske regjering har oppløst to nasistforbundsasjoner og indratt deres aviser.

Av 2 mill. amerikanske tropper, som er ført til oversjøiske krigsskueplasser, er bare 200 mann omkommet under transporten. Sabotører i Danmark har satt fyr på Aarhus motorverksteder.

I Østen utvikler situasjonen sig tilfredsstillende. De alliertes operasjoner på New Guinea og øigruppene er fortsatt fremgangsrike. Et sjøslag har funnet sted ved Salomonøiene mellom amerikanske sjøstridskrefter og en overlegen japansk styrke. 4 japanske kryssere og 5 destroyere blev senket, og andre krigsskip blev skadet. Amerikanerne mistet bare en lett krysser. For øvrig er 8 små japanske ubåter ødelagt i den siste tid.

Tyske tropper har erstattet de rumenske ved Tyrkias grense. Den britiske invasionsflåte er nå så å si ferdig utbygget med spesialfartøier o.s.v. Invasjonsflåten alene har en like stor bemanning som hele den britiske flåte før krigen.

Russerne har senket et tysk forsyningskip i Ishavet og to andre skip i Svartehavet.

Tyskerne flytter alle transportable maskiner fra Ruhr. De har ikke andre steder å flytte dem til enn Nordfrankrike og Belgia - altså nærmere de britiske flybaser.

2/3 av centrum i Düsseldorf er ødelagt og 42 fabrikker sterkt skadet.

Siste: Operasjonene på Sicilia fortsetter planmessig. Landsetningene, som har foregått over et område på 150 km, er alle gjennomført. Forsterkninger og artilleri landsettes.

Nº 29

Kol Post

Lørdag, 17. juli

1943

Angrepet på Sicilia begynte med at allierte fly bombet St. Domini Hotel i Taormina og telegraf- og telefoncentralen samme steds som var den viktigste på øia. I hotellet holdt aksens hovedkvarter til. Både hotell og telefoncentral blev jevnet med jorden. Allerede om kvelden begynte glideflyene de innledende operasjoner. De blev tauet i lav høide inn over land. Foruten mannskaper medførte de forskjellige slags utstyr. Derefter kom fallskjermhopperne kl. 23.20. Og klokken 3 neste morgen begynte landsetningen, som delvis foregikk ved hjelp av amfibie panserbiler, 2 tons 6-hjuls vogner. 3000 skip deltok i landsetning av tropper og forsyninger. "Jeg har aldri sett så mange skip," uttalte en britisk flyver etter å ha vært over sydøstkysten, hvor landsetningen foregikk. "Himmelen var svart av fly," sa en korrespondent, som deltok i landsetningen. Den britiske flåte-minister uttaler: "Verdeshistoriens uten sammenligning største kombinerte fly- og flåteoperasjon." Operasjonen utmerket sig først og fremst ved perfect timing, det klikket ikke på noget punkt, alt passet i hverandre. Under kampones første dag hadde de allierte et tap av 29 fly, mens aksemaktene, som bare hadde en brøkdel av antallet fly på vingene, tapte 22. Under angrepets annen dag blev bare 9 allierte fly skutt ned mot 45 aksefly. Aksens prøvde å hindre fortsatt landgang ved hjelp av ubåter, men motforholdsregler var tatt, så det blev en skuffelse for dem. Den italienske slagflåte lot sig fremdeles ikke se. De allierte krigsflåter, den britiske, amerikanske, fri franske, hollandske og greske, fortsatte sine operasjoner med konvoyering og understøttelse av operasjonene tillands. Syracus og 9 andre byer ved kysten og inne i landet blev erobret. Det eneste sted hvor aksens forsøkte et motangrep, var ved Gella, hvor tyske tanks, deriblant Tiger-tanks greide å trenge helt frem til kys-

ten. Men her blev de totalt nedjempet av amerikanske krigsskip, som lot dem smake sitt artilleri. På angrepets 2nen dag var antallet av fanger de allierte hadde tatt, steg til 4000. 7 flyplasser var på de alliertes hender. Neste dag fulgte erobringen av Augusta, Ragusa og Palazzalo. Troppene som trengte frem fra kysten, opnådde kontakt med hverandre. Fiendtlige forsøk på å bringe forsterkninger blev hindret av britiske torpedofly, som senket, ødela eller skadet flere transportskip i konvoy samt deres eskortefartøier. På angrepets 4de dag blev Comiso med sin helt moderne flyplass erobret, likeledes jernbaneknutepunktet Naro. Kommunikeene meldte om betydelig alliert fremgang under økende motstand fra fienden. Fangetallet steg til 12000 mann, hvorav amerikanerne hadde æren for å ha tatt de 8000. Igår, den 6te dag, blev 13 byer til erobret. 20.000 fanger var tatt. Idag meldes det at tallet stiger raskt. Av de erobrede byer nevnes Vizzini 65 km inne i landet, og Modica med 56.000 innbyggere. Landsetningen av tropper og materiell fortsetter. En uke etter landgangen strekker den allierte front sig ubrutt i en lengde av 120 km tvers over den sydlige halvdel av Sicilia. Tyskerne har ydet kraftigst motstand på sletten syd for Catania, hvor de står overfor den omorganiserte britiske 8. arme, men ifølge dagens meldinger har tyskerne måttet falle tilbake. General Alexander er utnevnt til militærguvernør på Sicilia. De fascistiske embedsmenn har alle sammen tatt bena på nakken, og britiske og amerikanske officerer reiser omkring og reorganiserer den civile administrasjon. Det meste legges i henderne på prestene, som har blitt hos sine menigheter. Civiltbefolkningen møter de allierte tropper med velvilje. De har gjenoptatt sitt daglige arbeide. Krigen har ikke medført ødeleggelser. Mussolini har erklært 4 nye provinser i Syditalia for krigsområde.

Alle italienske bombeplan har forlatt Sicilia for å operere fra Syd-italienske baser. Bare jagerfly er tilbake.

Flere tusen kanadiere ankom til Nordafrika forrige helg. Hele den nyutrustede franske hær står enda i Nordafrika - parat til å begynne marsjen til Paris.

Alle fascistfiendtlige grupper i Italia, de liberale, socialistene og kommunistene, har sluttet sig sammen for å gå til felles aksjon mot Mussolini.

Roosevelt og Churchill har rettet en appell til det italienske folk. De gir italienerne valget mellom å dø for Mussolini og Hitler eller å leve for Italia og civilisasjonen. De fremholder at Italia er utsatt for angrep fra luften og sjøen, ber italienerne å kvitte sig med Mussolini for ikke å føre krigens redsler inn i Italia, og nevner hvordan italienerne blev sveket av tyskerne i Russland og i Tunis. (Vi for vår del synes nå ikke at det er så rart at tyskerne finner at italienerne ikke er noe å samle på. Og vi synes at det er karakteristisk når den antifascistiske organisasjon i Italia vil gi tyskerne skylden for det italienske nederlag i Nordafrika - slik som de gjør i et oprop. Vi gir ikke mye for italienerne. De er bare n e s t e n så smarte som svenskene.)

Og så var det russerne. De har gått til en større motoffensiv ved Orel. De støter frem mot byen fra nord og øst og syd. I løpet av 4 dager har de avansert 60 km fra nord. I øst står de 25 km fra Orel. I syd avanserer de fra de stillinger, som tyskerne forgjeves søkte å bryte igjennom. Angrepet blir ledet av marskalk Stelin selv. Det var omhyggelig forberedt. Russerne hadde således bygget en nøiaktig model av de tyske stillinger og på forhånd gitt hver mann en nøiaktig orientering om hans oppgaver. I spissen for de russiske tankangrep, som førte til gjennombruddet av tyskerens linjer, gikk britiske Churchill-tanks og amerikanske Sherman-tanks. I løpet av angrepet's første dager erobret eller ødela russerne 149 tyske tanks, 294 fly og 275 kanoner, og idag

meldes det om nye 129 tanks og 76 fly, som tyskerne har tapt. 2500 kvadratkilometer land med mange byer og landsbyer er gjenerobret av russerne. Under kampenes tre første dager falt 12.000 tyskere og 2000 blev tatt til fange.

I Bosnia har jugoslaviske frihetskjemper slått tilbake en tysk offensiv. I Slovenia har de ødelagt elektriske akkumulatorene og befridd 40 russere og en del franske krigsfanger.

En film bygget over den kjente amerikanske forfatter Steinbecks historie om okkupasjonen i Norge, "The Moon Is Down", har hatt premiere i London. Kong Haakon og kronprins Olav var tilstede som innbudte. Øksnevad betegner filmen som den mest gripende i sitt slag. Denne film er blitt nektet opført av filmcensuren i Sverige!!! 3 mill. £ samt klær er sendt fra Storbritannia til hjelp for Russland. Tidligere er sendt 3 mill. meter klæde og 35.000 tonn ull.

Aachen, industri- og kommunikasjonscentrum i Tyskland, har vært utsatt for et kraftig britisk bombeangrep. 4-tonns bomber blev benyttet. Svære branner opstod. Blant de ødelagte eller skadede fabrikker var det flere alluminium-, bronse-, jern- og stålstøperier, maskin- og elektriske verksteder, tekstil- og lærfabrikker. Britiske fly har også hjemsoekt elektriske anlegg i Norditalia som forsyner de italienske jernbaner med strøm. Ellers er de vanlige mål i okkupert og fiendtlig område bombet med ball.

Fly fra amerikansk hjelpehangarskip har satt rekord under konvoiering av 2 konvoier over Atlanteren. De angrep 11 ubåter. Bare en ubåt slapp uskadd fra det. 2 blev senket, 8 sannsynligvis senket. Et fly fikk skader. Konvoien kom frem uten tap.

I U.S.A. er over 6000 krigsskip av alle typer sjøsatt i første halvdel av 1943. De amerikanske lokomotivfabrikkers produksjon er 3-doblet. Størstedelen av produksjonen er lokomotiver med europeisk sporbredde beregnet på krigsbruk.

Siste: Russerne har idag avansert ca. 10 km ved Orel.

For ikke lenge siden fremholdt den tyske propaganda Sicilia som en stor, uinntagelig festning og som den best forsvarte øi. Nu derimot heter det at Sicilia er en uforsvart utpost eller at den er en del av Afrika. Om ikke lenge vil tyskerne hilse de alliertes erobring av Sicilia velkommen som en heldig gjennomført forkortning av de tyske linjer. Amerikanerne har rykket inn i hovedstaden Palermo og er blitt hilst som befriere av byens befolkning. De har derefter inn tatt Marsala helt i vest som var blitt avskåret, og rykker nu østover mot de retirerende tyskere. Kanadierne på den britiske 8. ames venstre flanke gjør også frontforandring mot øst. Ved Catania har de utmattede tyske tropper fått avløsning av friske tropper fra fastlandet. Samtidig hører vi at tyskerne har begynt å evakuere Sicilia.

Fransk-Marokkanske tropper, berømt for sin guerrillataktikk er satt inn i kampen. Alt tyder på at de italienske tropper er demoralisert. Et italiensk kompani skjøt en tysk officer, som vilde hindre dem i å overgi sig. En avdeling britiske soldater, som trengte inn i et kystbatteri, fant to tyske soldater med overskårne struper, og den italienske del av besetningen forsvunnet. Under kampene ved Catania har britiske krigsskip bombardert kystveien nordover, og allierte fly har rettet ustanselige angrep mot fiendens transport. Tanks er med hell satt inn i kampene ved Catania hvor tyskerne for øvrig har vist sig som eksperter i å legge ut miner.

General Alexander, militærguvernør over det okkuperte område, har opphevet det fascistiske parti og satt alle lover ut av kraft som gjør forskjell på folk på grunnlag av rase, hudfarve eller religion. De allierte tap betegnes som enstående små.

Man regner med at de allierte lufttransporterte tropper, som brukte glidefly eller fallskjerm, ved sin innsats har forkortet kampene med en uke. En større bro - 300 meter

lang - 12 km søndenfor Catania blev holdt i 24 timer av 200 britiske fallskjermjegere. De trakk sig tilbake da deres ammunisjon var oppbrukt, og hadde da fjernet sprengladningene i broen. Da de britiske tropper snart efter innfant sig, var broen intakt.

B.B.C.s korrespondent løytnant A. E. Rasmussen, som befant sig ombord i en destroyer under landsetningen, gir en levende skildring av hvad han oplevet. Han fremhever bl. a. hvor underlig det var å se de spesialbyggede tanklandingsfartøier komme helt inn på stranden, hvor tanks'ene trillet ut av dem som perler på en snor for å forsvinne innover på vei til fronten. Det samme gjalt amfibie-panserbilerne, som blev drevet gjennom bølgene ved hjelp av en propell for å fare op på land med seks hjul under sig. I den bukta, hvor destroyeren gjorde vakttjeneste, lå det så mange skip, at det var som Londons, Bristols og Liverpools havner var samlet under ett. Mannskaper og materiell blev landsatt i en uendelig strøm fra skip fra de fleste av de allierte nasjoner. Ut på natten innfant tyske bombefly sig. Antiluftskytsot frakrigs- og handelsskipene trådte øieblikkelig i funksjon. Granater og ildkuler blev spydd ut i en slik uendelig mengde, at Rasmussen sammenlignet det med utbruddet av en vulkan. De tyske fly holdt sig langt borte, og slapp sine bomber i sjøen. Mest imponerende var allikevel den britiske Middelhavsflåtes bombardement av festningsverker lenker inne i landet, verdenshistoriens hittil kraftigste bombardement. Det var et uforglemmelig syn å se den britiske løve utfolde sig i hele sin velde, sier Rasmussen.

Fra ansvarlig britisk hold fremheves det at operasjonene på Sicilia har vist at tyskerne intet har å sette op mot de alliertes kombinerte flyflåte- og landstridskrefter.

Militære mål på Kreta er kraftig bombet av britiske og greske fly.

Den tyske kommandant på Kreta som ef-

ter siste britiske raid på øia henrettet 50 greske gisler, er med sine medskyldige satt op på listen over krigsforbrytere.

Frihetkjempernes aktivitet på Bal-Fan sies å være tidoblet etter invasjonen på Sicilia.

Napoli er bombet av allierte fly fra Nordafrika og Midtøsten. Viktige militære mål blev troffet.

500 fly deltok, angrepet fant sted i dagslys og varte i 1½ time.

Roma er bombet av 4-500 amerikanske fly. Skifttestasjoner, flyplaser og stålverk var blant målene. Mange fulltreffere oppnåddes. Angrepet varte i 2½ time og fant sted i dagslys. 5 fly gikk tapt.

Havnebyen Cotrone i Syditalia er bombardert av britiske flåteenheter.

Efter at de italienske tilførsler fra Sicilia er helt stoppet, er tilførslene fra Sardinia nesten ophørt.

Sardinia leverte 90 prosent av Italias forbruk av sink og bly.

Antallet av fanger tatt på Sicilia andrar sig ifølge dagens meldinger til 60.000. Andre 50.000 er isolert på øias nordvestre hjørne og ventes snart innbragt som fanger.

Russerne har nu på alle frontavsnitt gjenoprettet stillingen fra før den tyske offensiv begynte. På enkelte avsnitt har de gjort yderligere fremgang, således ved Ørel, hvor de har nærmet sig byen med fra 4 til 10 km. om dagen. I en dagsbefaling til sine tropper meddeler marskalk Stalin at den russiske motoffensiv har kostet tyskerne 70.000 falne, 3000 tanks og 1400 fly.

Fra Polen meldes at tyskerne begynner å behandle polakkene på samme måte som jødene. 15000 SS-soldater har i Lublin distriktet drevet sammen 21.000 polakker, hvorav 15 prosent er sent på arbeid i Tyskland og de øvrige til å fylle konsentrasjonsleirer, hvor det tidligere har vært drevet med massebord på jøder. - I Sandomir blev 3000 jøder tatt ut av ghettoen og drevet sammen på torvet. Mange blev drept under dette te. De øvrige blev ført bort. Fra en konsentrasjonsleir blev 6000 jøder ført bort i jernbanevogner for å drepes ved hjelp av klor-

gass. - På lignende måte har tyskerne gått frem i Russland, hvor tusenvis av civile russere er drept ved hjelp av exhaustgass.

Amerikanske flyvende festninger besøkte idag Norge for første gang.

Kina og Norge har erstattet sine sendemenn med ambassadører.

En legionofficer og flere legionærer er kommet som flyktninger til Sverige. Hirdmenn har også kommet, noen av dem i uniform.

Et fullastet tysk forsyningskip er bombet i brann utenfor norskekysten. Russene har senket en tysk fraktdampner i Barentshaver og en ubåt i Svartehavet.

3 norske fiskefartøier, som blev påtruffet i krigssonen av britiske patruljeskip, blev opbragt og ført til britisk havn.

Det er en daglig forteelse at tyske skip skades mere eller mindre alvorlig i Kanalen eller utenfor den nederlandske kyst.

Over 100.000 allierte tropper står på Island.

Over 75 prosent av den tyske styrke tillands er bundet ved den russiske front.

Søndagens nyheter: De amerikanske flyvende festninger bombet igår I. G. Farbenindustri aluminiumfabrikk "Nordisk Lettmetall" på Herøya med udmerket resultat. Ubåthavna i Trondheim blev også bombet. Røk fra brennende oljeanlegg steg flere tusen fot i været, og dokker, verfter etc. fikk stor skade. Over et tredie mål, som skulde vært bombet, hindret skyer akkurat bombing. Av hensyn til civilbefolkningen på stedet vendte flyene tilbake med uforrettet sak.

17 tyske jagere blev skutt ned. Et amerikansk fly vendte ikke tilbake. Denne bombing av mål i Norge betegnes som innledningen til en ny fase i operasjonene. - Hamburg, centrum for ubåtbyggingen, har vært gjenstand for krigens kraftigste bombeangrep. 2.300 tonn bomber blev kastet. 12 allierte fly gikk tapt.

- Det tyske flypersonell rømmer Syditalia. - Vatikanets radiosender dementerer alle tyske meldinger om at Paven har protestert mot bombeangrepet på Roma. - Norske lette sjøstridskrofter har skutt ned en Fokker Wulff og skadet 2 andre tyske fly i Nordsjøen.

Lørdag, 31. juli

Om Mussolinis fall meddeler nøytrale kilder at det hadde sin årsak i en uenighet innen fascistpartiet i forbindelse med Hitlers krav til Mussolini om at Syd- og Midtitalia skulde rømmes. Hitlers forlangende blev støttet av Mussolini, men ikke godtatt av det fascistiske storråds majoritet. Efter dette skal Mussolini ha henvendt sig til kong Victor Emanuel og inngitt sin avskjedsansøknin, hvorefter kongen har utnevnt general Badoglio til førsteminister og gitt ham i oppdrag å danne en ny regjering. - Om disse nøytrale opgaver er riktige, så er det i hvert fall ikke hele sannheten de gjengir. Mussolinis fall lar sig ikke forklare så liketil. Det forlyder at Mussolini blev arrestert da han forlot det kongelige slott og ført bort med ukjent bestemmelsessted. Badoglios nye regjering, som består av officerer og civile embedsmenn, ingen av dem tidligere kjent, oppløste i sitt første møte det fascistiske parti samtidig som den utgav en rekke forordninger, som tar sikte på å sikre ro og orden i landet. - Det er sannsynlig at Badoglio, gammel officer som han er, og antagelig italiensk imperialist, ikke overtok makten bare for å iverksette Italias betingelsesløse overgivelse. For ham står valget antagelig mellom å opnå gunstigere fredsbedingungen eller fortsette krigen. Det kan mere ligne den mann, som lot sig utnevne til hertug av Addis Abeba efter Etiopias fall. - På et spørsmål i Underhuset om man efter krigen vilde gi Italia alle dets afrikanske kolonier tilbake, svarte utenriksminister Eden kort: Nei. Italia kan altså vente å se sig redusert til en makt av 3die klasse, berøvet alle eller de fleste av sine kolonier, og dermed utsikten til igjen å heve sig op i stormaktens rekke. - På grunn av den indre situasjon i landet er Badoglios stilling imidlertid meget vanskelig. Mussolinis fall og fascistpartiets oppløsning blev ledsaget av tallrike demonstrasjoner, som ikke lot sig undertrykke. Demonstrasjonene var i første rekke rettet mot fascist-

ene, men samtidig er kravet om en øieblikkelig fred blitt reist med stadig større styrke av det lite krigslystne italienske folk. - I det britiske underhus har Churchill gitt en redegjørelse for forholdene i Italia og de alliertes hensikter, en redegjørelse, som tydeligvis også var beregnet på å høres i Italia. Han lovet italienerne en krig uten nåde, om de ikke gav sig. En flod av ild og stål skulde strømme inn over landet. Men ved siden av å spille på italienernes frykt for krigens herjinger, appellerte han også til deres tyskhet. I tilfelle av at Italia kapitulerte, vilde de allierte tropper komme som folkets befriere fra fremmedherredømmet. - I en sending bestemt for utlandet beskylder den italienske kringkasting Churchill for å ville ødelegge Italia økonomisk og politisk, og lover at krigen vil bli fortsatt. Den italienske konges stilling er utsatt. Han beskyldes av folket for å ha kompromittert sig ved samarbeidet med Mussolini, og stemningen synes å være for at han skal forsvinne. Sin egen stilling kunde kongen bevare, likesom Badoglios, i tilfelle av en betingelsesløs overgivelse, idet Churchill i sin redegjørelse lot skinne igjennem at det også var i de alliertes interesse å ha bestemte myndigheter å holde sig til under kommende forhandlinger. - General Eisenhower har fra Nordafrika holdt en tale for det italienske folk. Han innleder med å lykønske folket og kongehuset med at de har fridd sig fra Mussolini og fascismen, den største hindring for at man skulde komme til en forståelse. Den neststørste hindring er tyskerne, og her tilbyr de allierte sin hjelp. Eisenhower lover dessuten at alle italienske krigsfanger skal bli sendt hjem, såfremt britiske og allierte krigsfanger i Italia ikke sendes til Tyskland. Eisenhowers tale er blitt trykt og utdelt i tusenvis i Italia, og fredsdemonstrasjonene går videre under feltropet: Vi vil ha våre menn og sønner tilbake! I en kommentar til situasjonen uttaler Times: Badoglio gjør alt for å kvæle kravet om fred. - Det later

til at Badoglio ikke lenger har situasjonen i sin hånd. Det meldes om streiker ved en rekke krigsviktige fabrikker og ved jernbanene i Norditalia. Italienske tropper har nektet å skyte på demonstrantene. Hvis kongen og hans ministre ikke i siste øieblikk går med på overgivelsen, må de antagelig søke å støtte sig til tyskerne. Tyske tropper skal ha rykket inn i Norditalia og besatt Triest og Fiume m. m., og i Fiume ha satt sig i besiddelse av 5 italienske ubåter.

I sammenheng med fascismens fall kan en se den store politiske usikkerhet, som råder i Ungarn, Bulgaria og hos de øvrige tyske forbundne.

v v v

Angrepet på Hamburg forrige lørdag, da 2300 tonn bomber blev kastet, var inntil da krigens kraftigste. Det varte i 50 minutter. Men etter det har det i denne uke fulgt et nytt bombeangrep på Hamburg enda mere koncentrert og enda kraftigere. I løpet av 45 minutter blev over 3000 tonn bomber kastet. Branner opstod som var større enn nogen av de tidligere. Luftforsvaret var til å begynne med iherdig, men blev totalt nedkjempet. Enda et nytt stort bombeangrep på Hamburg har fulgt. Det var rettet mot uskadde deler av byens industristrøk. Over 2300 tonn bomber blev kastet. Luftforsvaret var denne gang kraftigere. Av størst betydning er den meget store skade, som Hamburgs ubåtverfter er tilføict. En rekke mindre natt- og dagangrep er i samme tid også utført på Hamburg, delvis av Mosquito bombefly, delvis av flyvende festninger. En rekke andre mål i Tyskland er også angrepet. Av størst betydning er de amerikanske dagangrep, som holder det tyske luftvernmannskap i beredskapstilstand likefullt dag som natt og stiller store krav til de tyske jagerstyrker.

v v v

På Sicilia har de allierte tropper ikke hatt fremgang av betydning i forløpne uke. Tyskerne står imidlertid under meget sterkt press, og en ny alliert offensiv kan ventes. Det er ting som tyder på at tyskerne vil opgi Sicilia helt og forbereder en evakuering. En rekke detonasjoner er således hørt

fra Catania, hvor tyskerne visstnok sprenger anlegg og depoter i luften. Fangetallet er steget til langt over sytti tusen.

De alliertes skipssenkninger i Middelhavet fortsetter. Det gjelder særlig mindre skip. Britiske ubåter har således senket 23 fartøier. Den russiske fremgang på Orelfronten fortsetter. I syd står russerne 16 km fra byen, i øst bare 10 km. Tyskerne antas å ha hatt 22.000 falne i forrige uke. På de andre fronter fortsetter russernes lokale operasjoner med hell.

Japan er overalt på defensiven. De store japanske tap av krigs- og handelsfartøier fortsetter.

U.S.A. fremstillet i juni 7000 fly av alle slag. Ved en omgruppering i produksjonen er fremstillingen av bombefly øket med 45 procent. Forsterkninger til alle kanadiske våpenarter er kommet til Storbritannia.

Jødene i Tyskland er nu gjort fullkomment rettsløse. De stilles ikke lenger for domstolene, men behandles etter politiets forgodtbefinnende. Dør en jøde, arver familien intet. Hans midler tilfaller staten.

Massemordene på polakker i Lublindistriktet fortsetter. Tyske SS-tropper gjør klappjakt på hundre tusen bønder og byfolk, som har søkt tilflukt i skogene i distriktet.

Den britiske, amerikanske og russiske regjering har opfordret nøytrale stater ikke å gi tilflukt for fascistiske flyktninger.

v v v

Dagens siste meldinger: Radio Algier retter ny advarsel til Italia. Da Mussolinis fall kom som lyn fra klar himmel på tyskerne, vilde en italiensk kapitulasjon tvunget dem til hodekuls flukt ut av Italia. Men Badoglio har trukket tiden ut i 6 dager og derved gitt tyskerne anledning til å styrke sin stilling i landet. De optrer nu med den samme uforskamphet som før. Derfor gjenopptar de allierte bombingene. Alle italienerne tilrådes å holde sig fjernt fra militære og krigsviktige industrielle anlegg samt å evakuere kvinner og barn fra byene. - - - I Hamburg raser det fremdeles branner etter siste gangs bombing.

v v v

Lørdag, 7. august

1943

Den russiske offensiv mot Orel lot sig ikke stanse. Tyskerne førte frem forsterkninger for å holde det viktige knutepunkt, som de hadde vært i besiddelse av siden oktober 1941, men russerne brøt igjennem den ene kraftig utbyggede tyske linje etter den andre, samtidig som de truet med å omgå byen. Tilslutt var åpningen vest for Orel ikke bredere enn 50 km. Tyskerne har antagelig vært tvunget til å trekke sig tilbake under et økende russisk press. Samme dag som Orel falt, kom meldingen om at russerne også hadde erobret Belgorod nord for Kharkov. En russisk opgave over tyskernes tap i tiden 15/6 - 15/7 gir et inntrykk av hvilke dimensjoner de pågående kamper har. 120.000 tyskere er falt og 12.400 tatt til fange. Tyskerne har tapt 2.490 fly, 4.600 tanks og 1.500 kanoner. 520 tanks og 870 kanoner er falt i russernes hender i fullt brukbar stand foruten lette våpen og ammunisjon. Den russiske offensiv fortsetter nå mot Briansk i nord og Kharkov i sør. Russerne står bare 50 km fra Briansk, og tyskerne sies å være på hodekuls flukt mot denne by. Mot Kharkov støter russerne frem i en 60 km. bred kile. De har erobret en by på jernbanen Belgorod-Kharkov og en annen by mellom Belgorod og Sumy. De russiske fortropper står 40 km. fra Kharkov.

Russiske meldinger fremhever den store innsats de russiske friskarer har gjort i Orel-avsnittet. Siden tyskerne okkuperte dette distrikt, har friskarene drept 80.000 tyskere og ødelagt 500 jernbanetog, likesom de har sprengt 58 broer i luften.

v v v

Samtidig med meldingene om de russiske seiersvinninger hører vi om det nye allierte fremstøt på Sicilia. Den nye offensiv som 8. arme åpnet, resulterte i løpet av tre dager i Catantias fall. Som amerikanerne i Palermo blev britene hilst hjertelig velkommen av byens befolkning. Catania var sterkt befestet, gatene var sperret og miner utlagt. Men da byen var relativt uskadd, har tyskerne antagelig

blitt utmanøvrert og vært tvunget til å trekke sig tilbake. Amerikanerne innledet uken med å innta St. Stefano på nordkysten og Mistretta litt lenger inne i landet. De har fortsatt sin fremgang med erobringen av en rekke mindre byer inne i landet, hvoriblant Troina, og rykker nu frem mot Randazzo. Den allierte offensiv fulgte etter at det i forrige uke ankom store allierte forsterkninger. General Alexander leder selv kampene. Ialt er 125.000 tyske og italienske fanger optallet. Tyske fanger melder om sabotasje utført av italienske soldater. Blant annet hadde en italiensk soldat satt fyr på et stort matvarelager, slik at tyskerne hadde måttet gå uten mat i flere dager. Den tyske overkommando har nu trukket de italienske tropper tilbake fra frontlinjen, idet de frykter massedesertering. Mens offensiven pågår over hele fronten, hamrer de allierte luftvåpen løs på tyskeres forbinneslinjer. En britisk flåtestyrke holder vakt ved østkysten op til Messinastredet, samtidig som amerikanske krigsskip avpatruljerer nordkysten for å hindre tysk evakuering.

Cotrone i Syditalia er igjen bombardert av britiske sjøstridskrefter. Neapel er gjentatte ganger bombet av allierte fly.

Efter britenes erobring av Catania meldes det om en ny bølge av fredsdemonstrasjoner i industribyene i Norditalia. Fra disse byene foregår det for tiden en øket evakuering. De fem italienske partiene, sosialistene, kommunistene, aksjonspartiet, det liberale oppbygningsparti og de kristelige demokrater har i felles opprop tatt til orde for at Badoglio ikke må få sitte lenger enn det kreves for å slutte fred. For øvrig er det ikke sagt noget om hvilken stilling og innflytelse disse partiene har. De har i et annet opprop opfordret troppene til ikke å samarbeide med Badoglio. Flyveblader er også spredt blant befolkningen som opfordrer til å redde de italienske jernbaner og annet rullende materiell fra å falle i tys-